

Ceacht a hOcht Déag An Geall – Cuid a Ceathair
Lesson Eighteen The Promise – Part Four

Leathanach 1
Page 1

	An Geall (le Liam Mac Uistín)
1.	Stán sí ar an bhfear óg sa leaba.
2.	Bhí dath an bháis ar a aghaidh.
3.	Chuaigh sí go dtí an fhuinneog agus d'oscail sí í.
4.	D'ardaigh sí na dallóga.
5.	Líonadh an seomra le solas.
6.	Chlúdaigh Colm a shúile agus lig sé cnead ard chéasta uaidh.
7.	D'ísligh Bean Úí Bhrolcháin na dallóga arís.
8.	'Cad tá cearr leat? An bhfuil tú brooite?' a d'fhiafraigh sí.
9.	'Táim ... An-bhreooite.'
10.	'Ba cheart duit dul chuig an dochtíir,' a chomhairligh sí.
11.	Tá a fhios agamsa cad tá cearr leatsa, a bhuachaill, a dúirt sí léi féin.
12.	An iomarca airgid, sin é an galar atá ortsá.
13.	Stán sí ar an bhfráma a bhí ar crochadh ar an mballa laistiar den leaba.
14.	Istigh ann bhí fótachóip mhór de sheic €5,000,000 iníocha ag an gCrannchur Náisiúnta le Colm Ó Sé.
15.	Sea, a dúirt sí léi féin, nach é an trua é gur bhain tú an duais mhór sin bliain ó shin.
16.	Sin é an rud a sheol ar bhóthar d'aimhleasa tú.
17.	Tá tú imithe ar an drabhlás ... ól agus ragairne, mná, geallghlacadóirí agus fiántas ... sin iad bun agus barr do shaoilanois.
18.	Bhí tú i bhfad níos fearr as nuair a bhí ort do bheatha a shaothrú.
19.	Thóg sí na bróga den leaba.
20.	'An ndéanfaidh mé cupán tae duit?'
21.	Chroith Colm a cheann.
22.	'Ní mór dom éirí,' a dúirt sé.
23.	'Tá gnó práinneach agam leis an mbanc.'
24.	'Glanfaidh mé na seomráí thíos staighre,' a dúirt Bean Úí Bhrolcháin.
25.	'Glanfaidh mé an seomra seo nuair a bheidh tú imithe.'
26.	Chuaigh sí síos staighre agus í ag machnamh ar éagóir an tsaoil agus ar an maitheas a d'fhéadfadh sise a dhéanamh do na boicht is do na heaslán dá mbeadh an saibhreas mór sin ina seilbh féin.

An Geall (le Liam Mac Uistín)		The Promise (by Liam Mac Uistín)
1.	Stán sí ar an bhfeart óg sa leaba.	She stared at the young man in the bed.
2.	Bhí dath an bháis ar a aghaidh.	His face was the color of death.
	a. an bás / an bháis	death / of death
	b. Cén dath atá air?	What color is it?
	c. Tá dath glas air.	It's green.
3.	Chuaigh sí go dtí an fhuinneog agus d'oscail sí í.	She went to the window and opened it.
4.	D'ardaigh sí na dallóga.	She raised the blinds.
	a. ard / ardaigh	high / raise
	b. íseal / ísligh	low / lower
5.	Líonadh an seomra le solas.	The room filled with light.
6.	Chlúdaigh Colm a shúile agus lig sé cnead ard chéasta uaidh.	Colm covered his eyes and let out a high, tortured groan.
7.	D'ísligh Bean Uí Bhrolcháin na dallóga arís.	Mrs. O'Brolcan lowered the blinds again.
8.	'Cad tá cearr leat? An bhfuil tú breoite?' a d'fhiabraigh sí.	'What's wrong with you? Are you sick?' she asked him.
	a. Fiafraigh de d'athair é.	Ask your father.
	b. D'fhiabraigh sé dá athair é.	He asked his father.
	c. D'fhiabraigh sé di an raibh sí go maith.	He asked her if she was well.
9.	'Táim ... An-bhreuite.'	'Yes ... Very sick.'
10.	'Ba cheart duit dul chuig an dochtúir,' a chomhairligh sí.	'You should go to the doctor,' she counseled.
	a. Ba cheart dom fanacht sa bhaile.	I should stay at home.
	b. Ar cheart dom labhairt leis?	Should I speak to him?
11.	Tá a fhios agam sa cad tá cearr leatsa, a bhuaachaill, a dúirt sí léi féin.	I know what's wrong with you, boy, she said to herself.
12.	An iomarca airgid, sin é an galar atá ortsa.	Too much money, that's the disease you have.
	a. D'ól sé an iomarca beorach.	He drank too much beer.
	b. D'ith sí an iomarca seacláide.	She ate too much chocolate.
13.	Stán sí ar an bhfráma a bhí ar crochadh ar an mballa laistiar den leaba.	She stared at the frame that was hanging on the wall behind the bed.
14.	Istigh ann bhí fótachóip mhór de sheic €5,000,000 (cúig mhilliún euro) iníoctha ag an gCrannchur Náisiúnta le Colm Ó Sé.	Inside of it was a large photocopy of a check for €5,000,000 payable by the National Lottery to Colm O'Sea.
	a. cupán mór / cupáin mhóra	big cup / big cups
	b. gloine mhór / gloiní móra	big glass / big glasses
	c. íoctha / iníoctha	paid / payable
	d. déanta / indéanta / sodhéanta / dodhéanta	done / feasible / easily done / impossible
15.	Sea, a dúirt sí léi féin, nach é an trua é gur bhain tú an duais mhór sin bliain ó shin.	Yes, she said to herself, isn't it a pity that you won that large prize a year ago.
16.	Sin é an rud a sheol ar bhóthar d'aimhleasa tú.	That's the thing that sent you astray.

Ceacht a hOcht Déag An Geall – Cuid a Ceathair
Lesson Eighteen The Promise – Part Four

Leathanach 3

Page 3

	a. Thug sí comhairle mo leasa dom.	She gave me good advice.
	b. Thug sí comhairle m'aimhleasa dom.	She gave me bad advice.
17.	Tá tú imithe ar an drabhlás ... ól agus ragairne, mná, geallghlacadóirí agus fiántas ... sin iad bun agus barr do shaoilanois.	You've gone to debauchery ... drink and revelry, women, bookmakers, and wildness ... those are the sum total of your life now.
	a. an saol / an tsaoil	life / of life
	b. an sagart / an tsagairt	the priest / of the priest
18.	Bhí tú i bhfad níos fearr as nuair a bhí ort do bheatha a shaothrú.	You were much better off when you had to earn your living.
	a. Tá sé go maith as.	He's well off
	b. Tá orm fanacht sa bhaile inniu.	I have to stay at home today.
	c. Bhí orm é a chaitheamh amach.	I had to throw it out.
19.	Thóg sí na bróga den leaba.	She took the shoes from the bed.
20.	'An ndéanfaidh mé cupán tae duit?'	'Will I make a cup of tea for you?'
	a. Déanfaidh mé cupán tae duit.	I'll make a cup of tea for you.
	b. An ndéanfaidh tú cupán tae dom?	Will you make a cup of tea for me?
	c. Déanfaidh.	Yes.
	d. Ní dhéanfaidh.	No.
21.	Chroith Colm a cheann.	Colm shook his head.
22.	'Ní mór dom éirí,' a dúirt sé.	'I have to get up,' he said.
	a. Ní mór duit é a ithe.	You have to eat it.
23.	'Tá gnó práinneach agam leis an mbanc.'	'I have urgent business with the bank.'
24.	'Glanfaidh mé na seomraí thíos staighre,' a dúirt Bean Uí Bhrolcháin.	'I'll clean the downstairs rooms,' said Mrs. O'Brolcan.
	a. thíos staighre / thusas staighre	downstairs / upstairs
25.	'Glanfaidh mé an seomra seo nuair a bheidh tú imithe.'	'I'll clean this room when you have gone.'
26.	Chuaigh sí síos staighre agus í ag machnamh ar éagóir an tsaoil agus ar an maitheas a d'fhéadfadh sise a dhéanamh do na boicht is do na heasláin dá mbeadh an saibhreas mór sin ina seilbh féin.	She went downstairs reflecting on the injustice of life and the good she could do for the poor and for the sick if that great wealth was in her own possession.
	a. D'fhéadfainn é sin a dhéanamh.	I could do that.
	b. D'fhéadfaí é sin a dhéanamh.	You could do that.
	c. D'fhéadfadh sé é sin a dhéanamh.	He could do that.
	d. D'fhéadfadh sí é sin a dhéanamh.	She could do that.
	e. D'fhéadfaimis é sin a dhéanamh.	We could do that.
	f. D'fhéadfadh sibh é sin a dhéanamh.	Ye could do that.
	g. D'fhéadfaidís é sin a dhéanamh.	They could do that.
	h. Dá mbeadh cupán tae agam, d'ólfainn é.	If I had a cup of tea, I'd drink it.
	i. Dá mbeadh an t-airgead agam, cheannóinn é.	If I had the money, I'd buy it.
	j. Dá mbeadh ceapaire agam, d'íosfainn é.	If I had a sandwich, I'd eat it.
	k. Dá mbeadh an t-am agam, rachainn leat.	If I had the time, I'd go with you.